

OSLOMET

Flyktingars inkludering på arbetsmarknaden – vad kan Sverige, Norge och Danmark lära av varandra?

Nordisk konferans om inklusion:
Hur stärker vi samverkan med civilsamhället i Norden?
25/9-2019 Stockholm Waterfront Congress Centre

Kristian Rose Tronstad, forsker NIBR/OsloMet

OSLO METROPOLITAN UNIVERSITY
STORBYUNIVERSITETET

 Nordic Council
of Ministers

Nordic integration and settlement policies for refugees

A comparative analysis of
labour market integration
outcomes

OSLOMET

Rapporten er skrevet av:

Vilde Hernes, PhD-stipendiat, Institutt for statsvitenskap, Universitetet i Oslo

Jacob Nielsen Arendt, forskningsleder ved Rockwool Fondens Forskningsenhet,

Pernilla Andersson Joona, forsker ved Institutet för social forskning (SOFI), Stockholms universitet

Kristian Rose Tronstad, seniorforsker ved NIBR/OsloMet.

Oslo, 5/6-2019

OSLO METROPOLITAN UNIVERSITY
STORBYUNIVERSITETET

 Nordic Council
of Ministers

Nordic integration and settlement policies for refugees

A comparative analysis of
labour market integration
outcomes

Presentasjon

- Hva har vi gjort?
 - Hva er nytt med vår analyse?
 - 3 hypoteser
 - Data og metode
- Hvem har best resultater?
 - Overordnet
 - For ulike grupper (kjønn, alder)
- Hva kan forklare forskjellene?
 - Ulike flyktningepopulasjoner?
 - Ulike bruk av tiltak i introprogrammet?
 - Ulike bosettingsmodeller?
- Konklusjon: Hva bør vi lære av hvem?

Hva er utfordringen?

Flyktninger og velferdsstaten

Ett Innvandring setter velferdssamfunnet vårt på prøve. **2** **Tre**

flyk

ge blant

- Gap er forventet for flyktninger
 - Migrasjon grunnet nød, ikke matching av evner og arbeidsmarked
- Integreringspolitikkens mål
 - Tette gapet mellom arbeidsmarkedet behov og innvandreres kompetanse

Hva er nytt med vår undersøkelse?

- Longitudinell, komparativ analyse med harmoniserte data
- Sammenligner subgrupper – er noen bedre på vise grupper enn andre?
- Kombinerer statistisk analyse med detaljert analyse av landenes politikk

Tre hypoteser

- Nasjonale forskjeller i arbeidsmarkedsintegreringen av flyktninger skyldes (delvis):
 - H1: ulik sammensetning av flyktninger
 - H2: ulik bruk av tiltak i integreringsprogrammene
 - H3: ulik bosettingspolitikk

Data og metode

- Populasjon
 - Flyktninger og familiegjenforente med flyktninger bosatt i 2008-2016
 - Deltagere i introduksjonsprogrammet
 - 20-55 år
 - Avhengig variabel
 - I jobb = minst én times arbeidsinntekt i november
 - I utdanning = registrert i pågående utdanning i oktober (ISCED nivå 3)
- måler utfall opptil 8 år *etter bosetting i en kommune*

Data og metode – uavhengige variabler

- Individdata

- Kjønn
- Alder
- Medbrakt utdannelsesnivå
- Sivil status
- Barn under 6 år
- Landbakgrunn
- Type oppholdstillatelse

- Kommunale data

- Arbeidsledighet
 - Kommunens sentralitet
- Andre variabler
 - Kalenderår
 - År siden bosetting

Hvem har best resultater?

- Ulike «vinnere» avhengig av....
 - Kjønn
 - Jobb eller utdanning?
 - Tidshorisont

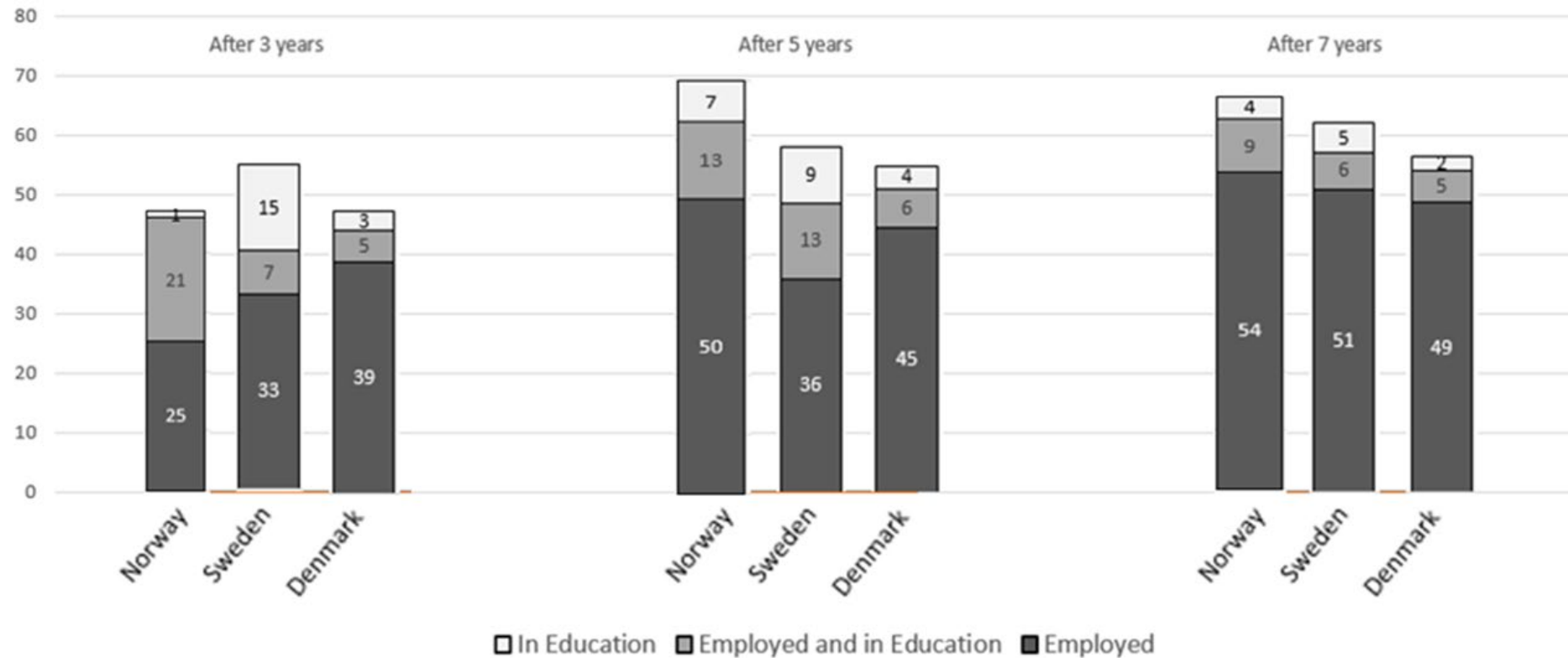

Hvem har best resultater – kort oppsummert

- Norge har klart flest kvinner i jobb
- Menns arbeidsdeltagelse:
 - Danmark får menn raskt i jobb de første årene
 - Norge best etter 2-4 år og beholder ledelsen deretter
 - Sverige tar igjen Danmark etter 8 år
- Sverige har flest i utdanning, særlig de første årene

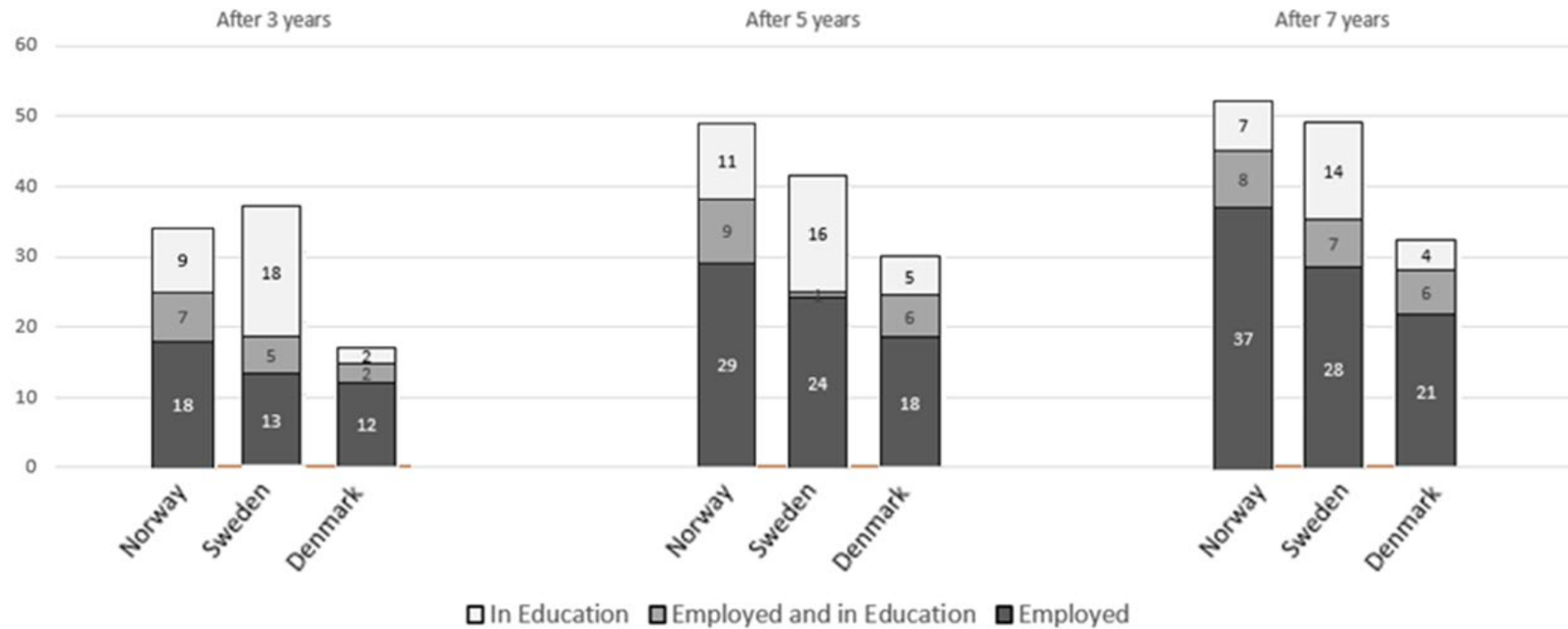
I arbeid og/eller utdanning etter tre, fem og sju år

Flyktingemenn innvandret i perioden 2008-2013

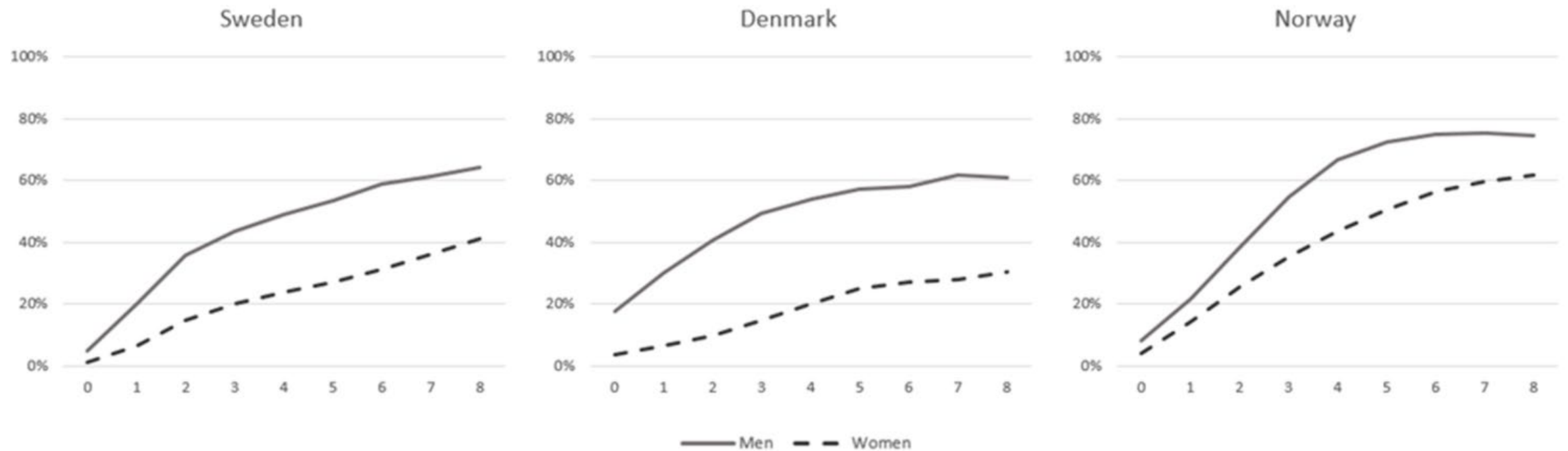
I arbeid og/eller utdanning etter tre, fem og sju år

Flyktningekvinner innvandret i perioden 2008-2013

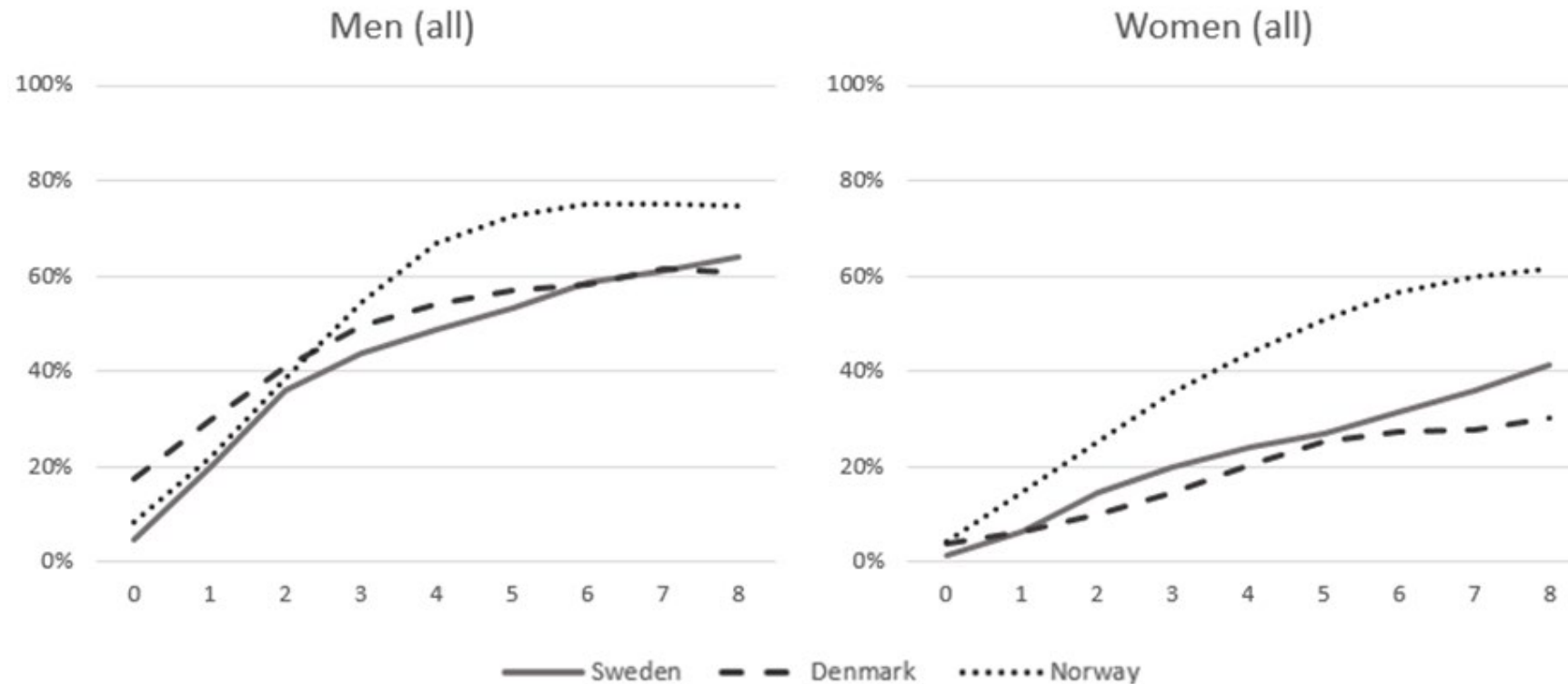
Integreringsforløp for flyktninger i Skandinavia

Estimert sysselsetting for menn og kvinner, år etter bosetting og land

Integreringsforløp for flyktninger i Skandinavia II

Estimert sysselsetting for menn og kvinner, år etter bosetting og land

Forskjeller mellom ulike grupper

- Basert på estimert sysselsettingsnivå kontrollert for de uavhengige variablene
- Ulike aldersgrupper?
 - Danmark best for 20-25 åringer (men kun for menn)
 - Norge best for 26-45 åringer
 - Sverige best for 46-55 åringer

Forskjeller mellom ulike subgrupper

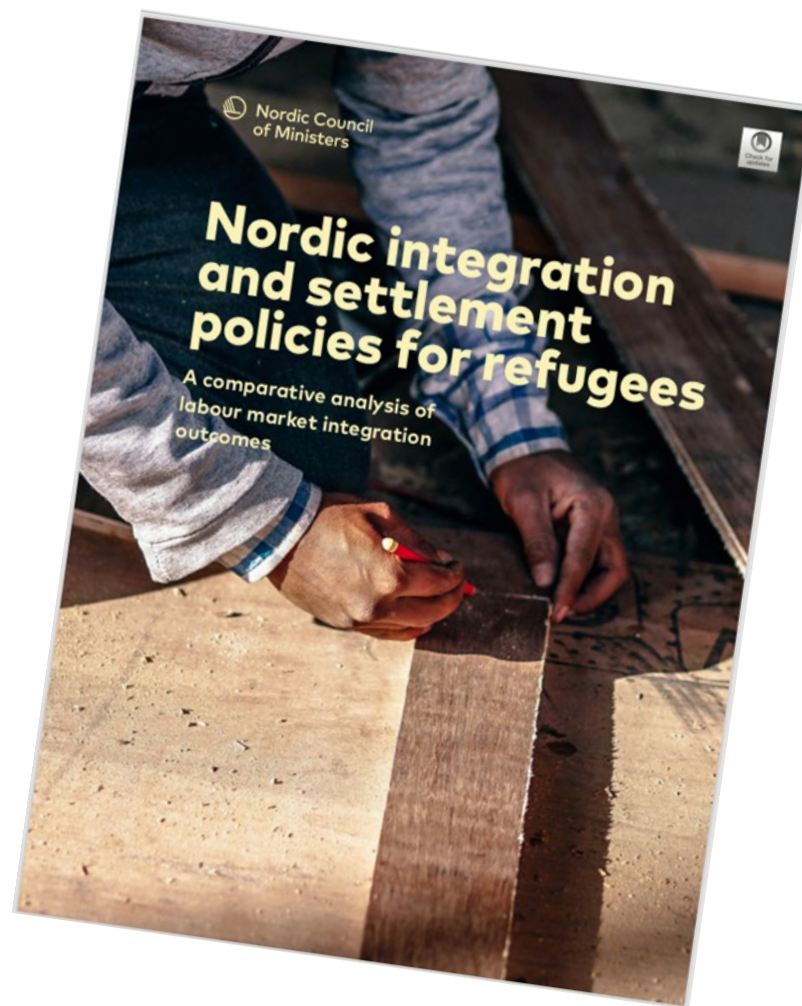
- Utdanningsnivå ved ankomst?
 - Danmark best de første årene, men nedgang for de med høy utdanning
 - Norge best for de med lav utdanning
 - Sverige relativt bedre for de med høy utdanning

Tiltak i introduksjonsprogram

- Språkopplæring, arbeidsrettede tiltak og samfunnsopplæring utgjør de tre hovedbestanddelene i introduksjonsprogram i Danmark, Norge og Sverige
- I Danmark og Norge er det kommunene (og lokale NAV-kontor) som er de viktigste aktørene som tilbydere av introduksjonsprogram. I Sverige har *Arbetsformedlingen* (statlig) ansvar for de arbeidsrettede tiltak og kommunene ansvar for språkopplæring og samfunnsopplæring.
- Er de ulike tiltakene likt fordelt?
- Hvilke tiltak virker best?

Hvem får hvilke tiltak i introduksjonsprogram?

- Danmark: Stor kjønnsforskjell i andel som tilbys arbeidspraksis og lønnstilskudd. Ellers små forskjeller
- Norge: Høyt utdannede deltar i regulær utdanning i mindre grad enn dem med lite formell utdanning.
- Sverige: Stor kjønnsforskjell i andel som får lønnstilskudd (innstegsjobb/nystartsjobb). De med lengre utdanning deltar i større grad i regulær utdanning.

Hva virker?

- Tiltak som ligner på ordinær ansettelse, sånn som lønnstilskudd, har mest effekt på kort sikt. Sterk sammenheng i alle tre landene
- Regulær utdanning i introduksjonsprogram gir større sjanse for å komme i jobb, på kort sikt og lengre sikt.

Bosettingspolitikk – hvordan påvirker dette flyktningers integrasjon i arbeidsmarkedet

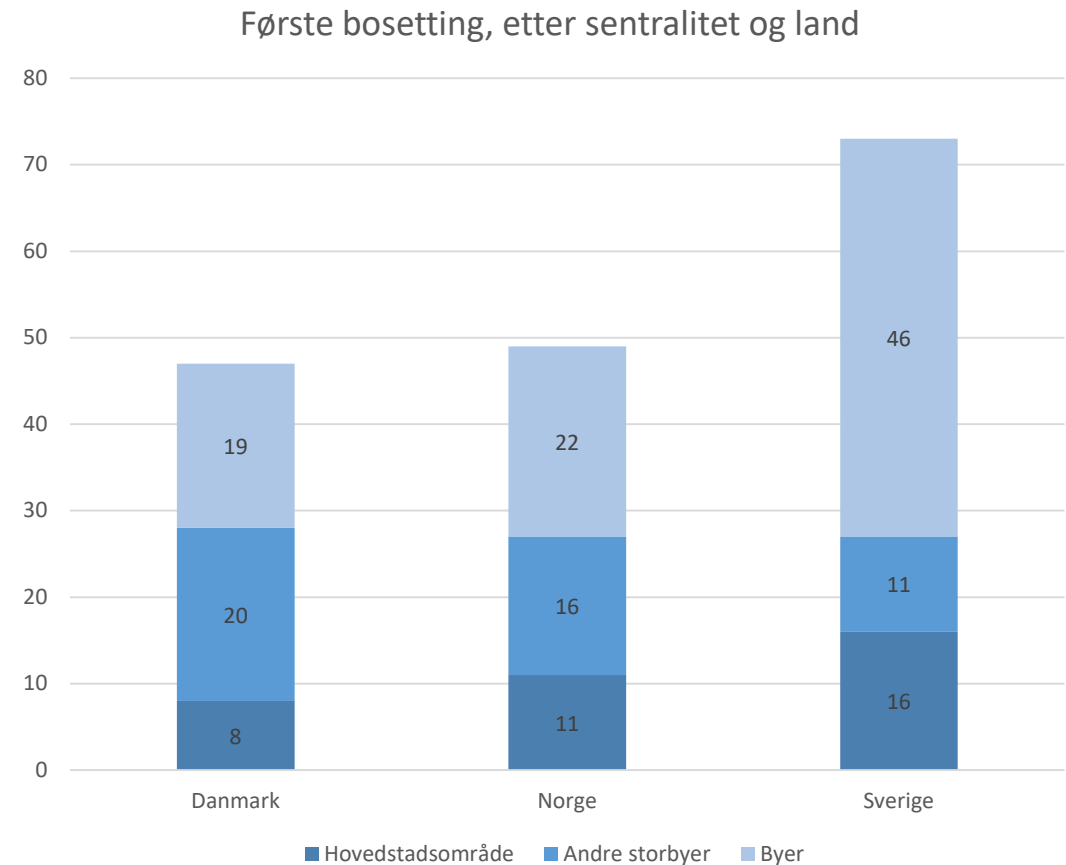
- Danmark, Norge og Sverige har ulike bosettingsmodeller for flyktninger
- Hvordan påvirker bosettingsmodellene:
 - bosettingen (spredt eller konsentrert)?
 - sekundærflytting?
 - integrasjonen i arbeidsmarkedet?

	Statlig modell	Kommunal modell	Flyktningsmodell
Hvem bestemmer?	<i>Staten</i>	<i>Kommunen</i>	<i>Flyktningen</i>
Effektivitet	<i>Måleeffektivt</i>	<i>Allokeringseffektivt</i>	<i>Ta i bruk den enkeltes ressurser</i>
Risiko	<i>Rigid, klientifisering</i>	<i>Forsinkelser, klientifisering</i>	<i>Konsentrert bosetting</i>
Illustrasjon	<i>Danmark</i>	<i>Norge</i>	<i>Sverige</i>

Kilde: Askim og Hernes 2017

Spredt bosetting?

- Flyktingene i Sverige bosetter seg i langt større grad i byer (72%)
 - I Danmark og Norge om lag 50 %
- Bosettingsmønsteret har vært ganske stabilt over tid i alle tre landene
 - I Norge noe mer bosetting i distriktene i 2015/16.

Sekundærflytting

- «Overlevelsesanalyse» for å analysere hvem som blir og hvem som flytter videre
- Mange flytter 2-3 år etter bosetting i Danmark og Norge
 - Må sees i sammenheng med tap av introstønad første år etter bosetting
 - Sekundærflyttingen er redusert over tid
- De som er bosatt i distriktene, spesielt i Norge, flytter i større grad enn dem som er bosatt i mer sentrale deler.
- I Sverige og Danmark flytter de med høyere utdanningsnivå mer enn dem med lite utdanning.
- ABO og EBO i Sverige
 - EBO flytter mindre
- Lokal arbeidsledighet øker sjansen for at flyktninger flytter i Norge og Danmark, men ikke i Sverige

Hva kan de skandinaviske landene lære av hverandre?

- Flykninger har bakgrunn fra mange ulike land, med ulike forutsetninger for å komme i arbeid eller videre utdanning. «Alle» må lære språk.
- Analysene tyder på at noen tiltak i introduksjonsprogram (regulær utdanning og lønnstilskudd) har positiv effekt på sysselsetting på kort og lengre sikt
- Analysene viser videre at flyktningkvinner og spesielt kvinner med lite utdanning i større grad kommer i jobb i Norge, sammenlignet med Sverige og Danmark
- I Danmark kommer flyktningene raskere i jobb, men effekten av botid er svakere enn i både Sverige og Norge
- Analysen av bosetting, sekundærflytting og sysselsetting tyder på at det er en målkonflikt mellom spredt bosetting og arbeidsmarkedsintegrasjon

OSLOMET

Rapporten er skrevet av:

Vilde Hernes, PhD-stipendiat, Institutt for statsvitenskap, Universitetet i Oslo

Jacob Nielsen Arendt, forskningsleder ved Rockwool Fondens Forskningsenhet,

Pernilla Andersson Joona, forsker ved Institutet för social forskning (SOFI), Stockholms universitet

Kristian Rose Tronstad, seniorforsker ved NIBR/OsloMet

OSLO METROPOLITAN UNIVERSITY
STORBYUNIVERSITETET

 Nordic Council
of Ministers

Nordic integration and settlement policies for refugees

A comparative analysis of
labour market integration
outcomes

